

התערוכה נקראה „ענוגה” - אבל

בשביל ישראל זה לא היה תענוג

ביזיון עם מי קולנו

לעניים ולחך. דומה הדבר בבקבוקי מיץ-העגבניות של יפן. תחתית הבקבוקים עמוסה מי שקע, והשאר מימי. יפן מור הציגה גם קופסות שימורים. נראה שהמציגים הוציאו מה שהיה בתחתית המלאי לפני 20 שנה. הקופסאות חלודות, מזוהמות. וכדי לחי סוך בהוצאות שלחו קופסאות ריקות, כדי שלא לבזבז כסף, חסיוחלילה. המקום היחידי ביריד הענק שבו ראיתי קופסות שימורים חלודות או ריקות, היה בבני תנים הישראליים. הביטנים של אוסם ועילית היו סבירים

בין כל התצוגות מרהיבות-הבטן הללו חיפשתי כל העת את הביטנים הישראליים. כעבור שעות אחדות של סיורים, לפי מפה של המציגים, הבחנתי מרחוק בשם „ישראל”. מיהרתי להידחק בין מאות אלפי המבקרים שעברו מביטן לביתן, ולבסוף הגעתי אל המטרה הנכספת - והיא ריקה. לפני ניצבה קבוצת ביטנים שנשאה את שם ישראל, אך לא היה בה איש, פרט לכמה אנשי-ביטחון. שאלתי אחד מהם, מדוע התצוגה הישראלית סגורה, וזה הביטן בי ברחמים והשיב כי יום-הכיפורים היום. אומנם, יום-

לא ישראלית

בניגוד לתעמולה הישראלית הבומבסטית, שעמדה ביחס הפוך למציאות, התייחסו האנגלים, למשל, ברצינות אל עצמם. כאן, מציגה חברה קטנה בשם „אייזנהאוס” את מוצריה, לאחר שטרחה לגייס יפהייה בינלאומית לקידום, ולאחר שהדפיסה תוויות-מוצר מיוחדות ליריד זה.

הכיפורים אינו חג ממלכתי מחייב, אך הנחלת התצוגה הישראלית חייבה את כל המציגים לסגור את ביטניהם ביום-הכיפורים, וכך, משך יום שלם, מתוך חמישה ימי היריד הגדול והחשוב בעולם, נבצר ממאות אלפי הקניינים לראות מה יש לישראל למכור להם. לאחר ויכוח קצר עם אנשי-הביטחון, הסכימו להרשות לי לראות את הביטנים הישראליים. כאשר ראיתי אותם, יכולתי רק להצטער על כי יום-הכיפורים אינו נמשך כל חמשת ימי היריד.

רשלנות

וגועל-נפש

למשל, הביטנים של מוצרי יפן חוזר ויכו. הוצגו בהם בקבוקי מיץ הדורים טיבעי. כל בקבוק נבדל בציבעו מרעהו. ברבים מהם שקע המי שקע של המיץ לתחתית הבקבוק. כל המתבונן בבקבוקים כבר לא ירצה לטעום מהם. מהר גם שבדיוק מול הביטנים הישראליים ניצרו ביטני מיץ-הדורים של פלורידה, כל בקבוק בצבע אחיד, בלי מישקעים, תאווה

הם

פטרה שרמן, לשעבר מיס-עולם, מושלכת כתבלין לקוקטייל-ענק שהוכן בפתיחת יריד-המוזון. קדמו לכך הכנסת תבלינים רבים לבריכה שממרכזה זרמה שמפניה, במזרקה. לאחר עירובוב התבלינים, כולל פטרה, שתו כל הנוכחים מהקוקטייל.

מם היו מזוהמים, עם כיתמי-ליכון צהור בים מעוררי גועל. מיפעל עסיס הראה כמה מוצרים בצורה נאה, אולם חברת-הבת שלו, פרימן, הציגה בקבוקי מיץ-אשכוליות מזוהמים ומכוסים אבק של שנים. התצוגה הנאה היחידה בביטנים הישראליים היתה זו של אגרוסקו, שבנתה מי עין פירמידה של פירות וירקות ישראליים. הפירמידה היתה יפה, מעוררת תיבון, נקייה, ובלטו בה האבוקדו ורימוני-ענק אדומים, נאים להפליא.

עסקים. בית-החרושת למיצים של הקיבוץ הציג שם מוצר שעורר עניין רב, הקרוי אורנד-פלקס, והוא מיץ-תפוזים מיובש מרוכז בצורת עלי-בצק דקים. הקיבוץ קיבל גם הזמנות למוצר חדש שלו שהור לך טוב, תרכיז-תפוזים קר שאינו עובר פיסטור ושומר על הטעם הטיבעי. לעומת זאת, מיפעל פרי-העמק, השייך לכמה קיבוצים בעמק יזרעאל, הפגין אפי-סות מירבית. המיפעל הציג בקבוקים של מיץ-עגבניות ששם המוצר נכתב עליהן בכתבי-יד בצורה רשלנית. הבקבוקים עצי-

אנחנו

כך נראה החלק המוצלח היחידי בביטנים הישראליים, התצוגה של „אגרוסקו”. הביטנים האחרים היו ביזיון ממש, והוצגו בהם קופסאות חלודות ומזוהמות, בקבוקי-מיץ עם תוויות מזוהמות בכתבי-יד מלוכלך.